

PBEUS

A rtá. Un trimestre. . 1'50
A Forá. Any . 7'00
Al Extranjer Id. . 10 00

Número solt
10 cts.

Redacció i Administració
Quatre Cantóns, 3
ARTA (Mallorca)

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

ELS GRANS PROBLEMES D'ESPANYA

OPINIÓ D'UN POLÍTIC

L'il·lustre polític català Sr. Cambó, un dels ex-ministres més seriosos i de més prestigi, que té una clarividència extraordinària, ha pronunciat un gran discurs en el qual fa, amb les menes paraules possibles, un anàlisi insuperable dels grans problemes que hi ha plantejats en terres d'Espanya.

Per lo interessant que resulta i per esser tant d'actualitat are que van a elegirse els nous representants del país en el Parlament Espanyol, publicam alguns fragments d'aquest discurs.

Vat-los aquí:

La Declaració ministerial.

Pot ser mai no s'havia desenrollat a Espanya una campanya electoral amb la manca de vibració espiritual que podem observar a fora de Catalunya. A fora de Catalunya aquesta campanya electoral, no ha fet més que portar a la lluita d'alguns districtes els petits plebs que no s'han pogut resoldre o en el ministeri de la Governació entre els diversos capítols dels partits o en els governs civils, entre els cacics provincials.

El Govern en el període electoral amb una declaració ministerial, que havia de precisar els termes de la lluita electoral. No sé si algun de vosaltres va tenir la paciència de llegir-la; del que sí tenc la seguretat es de que si a algun de vosaltres li diguessin que concretés en poques paraules el que deia aquella declaració, no podria concretar-ho; i quant un document no diu res, la manera de provar ho es que no es pot concretar en poques paraules. Parla del Marroc, i en diu tot el que en pot dir el que no tenguí cap pensament sobre el Marroc; parla de la Hisenda i en diu tot el que en pot dir tothom que no tenguí la més lleugera idea de la Hisenda; i així, respecte de tots els altres problemes. Per fortuna no parla del problema de Catalunya i li hem d'agrair aquesta atenció, perquè si havia de dir banalitats com es que diu de tots els altres proble-

mes, es molt millor que no en parli. (Aplaudiments)

Del problema català ja ens cuidarem de parlar-ne nosaltres: ja li farem saber el que havia d'haver dit la declaració ministerial. (Molt bé.)

La gravetat immensa del moment

En mig d'aquesta indiferència, en el restant d'Espanya, llevat d'alguns plebs purament locals o de districte, se está realitzant una consulta electoral en la qual Espanya te de designar el seu Parlament, te de crear el poder suprem que regesqui els seus deslins, en un dels moments mes difícils de la seva historia.

Mai a Espanya no havia estat tan notòria la desproporció, entre les forces de defensa i el que son elements de dissolució; entre el que són puntals del poder i de l'Estat i el que són els problemes enormes que Espanya te plantejats i ha de resoldre en aquests moments. A Espanya, les forces d'autoritat, els organismes d'Estat no s'han caracteritzat mai per la seva fortaleza però fins fa algun temps, els problemes d'interés general que a Espanya s'havien de resoldre eren també minsos, hi havia petites dificultats, de manera que amb un enxiquiment general s'establia una mena d'equilibri. En canvi avui els problemes plantejats son enormes i les forces i la autoritat per a afrontarlos i resoldre'ls, o no existeixen, o están en plena descomposició. Donem-li un rapit cop d'ull aa aquest panorama.

La institució monarquica

Ens trobam per damunt de tot, amb la institució monárquica, amb el poder moderador. La força tradicional, immensa, de la monarquia historica espanyola, avui está en evident decadencia. Els egoismes, les inconiencies, les adulacions les abjeccions, dels que han rodejat la monarquia, han fet qu'avui el prestigi de la institució hagi minvat de tal manera que ni en els moments en que era mes fortament combatuda estava tan vacil·lant com avui. Avui senyors, cal reconeixer-ho, la monar-

quia no es sosté a Espanya per la força de les adhesions afirmatives; es sosté pel terror que produeix el buit; per res mes.

El parlament.

El parlament! Mai no ha tingut un gran prestigi el Parlament a Espanya. No hi ha memòria a Espanya d'un Parlament que hagi comptat amb una adhesió fervorosa dels ciutadans. Es que mai el ciutadans han tingut la noció de que ells l'elegien; però es que sense aquesta noció, un poble pot tenir també una adhesió als seus poders encare que no els hagi elegit. Aixó no s'ha produït a Espanya; el prestigi del Parlament ha anat baixant de tal manera, que el parlament que ara s'engendra, abans de néixer, ja está totalment desprestigi. Jo vos dic a tots vosaltres, i dic als de fora d'aquí que puguin llegir després les meves paraules: penseu el que passaria si l'endemà mateix d'elegir aquest Parlament, quant no hagues pogut fer bé ni mal aquest Parlament fos dissolt per la bota d'un militar o p'el fuet d'un dictador. No hi hauria ningú que en sentís cap recança. Sobre la seva tomba o hi hauria ni una pregària ni una flor. Es preocuparia tothom de les simpaties, dels prestígis, de les esperances que es poguessin tenir en el que hagues assentat la seva autoritat sobre les ruïnes del Parlament. Però, un recort del Parlament suprimit no el tindria ningú.

L'exèrcit

L'exèrcit. Una altre de les columnes de l'Estat. L'exèrcit va perdre moltíssim en la publica estima quant es va veure que tota la campanya renovadora de les Junes de Defensa quedava traduïda en una reforma de planilles, quedava traduïda únicament en millores materials per els que havien produït aquella pertorbació. I, quant en juliol del 21, es posá de manifest que Espanya no tenia ni una ombra de força militar, els espanyols pensaren en ço que l'exèrcit els costava i en tregueren

les mes doloroses conseqüencies.

I avui, senyors, jo no crec que l'acció del Consell Suprem de Guerra i marina exigint implacablement responsabilitats, sigui prou per a restaurar el prestigi de l'exèrcit. Hi ha massa motiu per a creure que més que sentiment de justicia es un esperit de «camarilla» el que guia l'actuació del Tribunal Suprem de Guerra i Marina. I hi ha un fet notori, i es que avui, simultàniament, amb el càstig de responsabilitat evidents, continua l'exèrcit tenint al Marroc els mateixos vicis que tenia l'any 1921, i posant-se en condicions de córrer el mateix desastre que l'any 1921 va estremir a tots els Espanyols.

L'administració de Justicia

De l'administració de justicia, d'aquesta pedra angular de tot sistema de Govern, de tot edifici d'organització d'un Estat, que us en diré a vosaltres? El prestigi de la justicia a Espanya ha anat caient de dia en dia i avui, senyors ha arribat a tal punt que ja és intolerable que els jutges i els magistrats que no son corcats tolerin passivament la companyia amb l'estol cada dia mes nombrós dels prevaricadors.

Els partits polítics i l'opinió

I els partits polítics que han de crear o canalitzar els corrents d'opinió, no tenen masses, ni tenen cabdills, ni tenen idealitat, ni representen ni una força ni una esperança.

Que té d'estrany, senyors, que davant de tot aixó, davant d'aquesta pintura, que tots saben que no está recargada, sinó que és la realitat, la opinió espanyola, o bé — i son els menys — no vegi altra salvació que la de l'esser providencial, que el Messies que tot ho arregli, sense cap esforç de part seva o bé — el major nombre de espanyols — no se'n preocupi i procuri treure'n partit, aprofitant-se de l'actual descomposició d'Espanya.

El problema de Marroc

I a un Estat que te aquests fonaments i aquests puntals se li presenten els enormes problemes que avui té plantejats l'Estat Espanyol: El problema de Marroc, que es una realitat, que no es resol cloent els ulls davant d'ell, que no

ARTA

TIPOGRAFIA CATOLICA **DE** **A. FERRER GINART**

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

**TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES
FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.**

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

VENTES AL DETALL I AL EN GROS **DEMANAU QUALSEVOL CALSSE
DE PAPERS, LLIBRES, I ARTICLES
ESCOLARS I D'ESCRITORI.**

Quatre Cantons 3 - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES **DE** **BARTOLOMÉ FLAQUER** **(A) MANGOL**

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Capdepera y Calamitjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHA DO.

Pasajes

Habana, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América.

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para poderse embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo. Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87.

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, Son Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

ARTA
a GUILLERMO BUJOSA
CAN GANANCI

Eensaimades i pts

En lloc se trohen millós que a la
PANADERIA Victoria
ES FORN NOU
D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

GRANDES ALMACENES **San José**

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE
detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

**TODO LO QUE SE REQUIERE PARA
VESTIR Y CALZAR**

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 i Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 a 149

Palma de Mallorca

**SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,
DE TODAS CLASES**

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTA

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—**ARTA**

**S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ES MERADISSIM**

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

tea una Agencia entre Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèntic.
Artá Figuerol 43.

Si volen menjar bo i llegitim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-**ARTA**

Te olis de primera i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

DISPONIBLE